

Huden etter organtransplantasjon

Fagdag om organtransplantasjon

Radiumhospitalet 12.9.2023

Petter Gjersvik

Institutt for klinisk medisin, Universitetet i Oslo

Seksjon for hudsykdommer, Oslo universitetssykehus

Huden etter organtransplantasjon

- ✓ Hudkreft
- ✓ Årsaker til hudkreft
- ✓ Solare keratoser
- ✓ Andre hudbivirkninger
- ✓ Behandling og oppfølging

Hudkreft etter organtransplantasjon

Basalcellekarsinom

Plateepitelkarsinom

Melanom

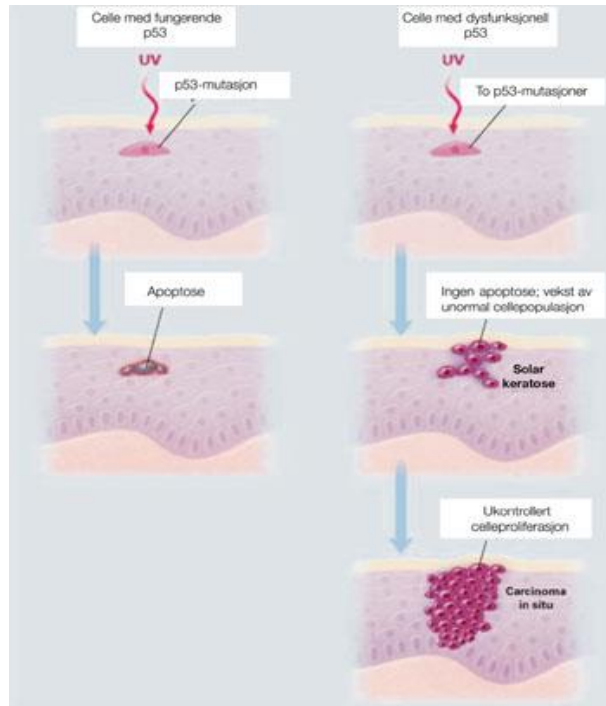
Kaposi sarkom
Merkelcellekarsinom

Mekanismer ved keratinocyttkarsinom etter TX

UV-indusert DNA-skade

Immunsuppresjon

Direkte karsinogen effekt

Redusert tumorovervåkning

Høyere kreftrisiko med høyere doser

Økt viral aktivitet (HPV)

Azatioprin:

* Direkte mutagen effekt

Kalsineurinhemmere:

* Fremmer malign tumorvekst

mTOR-hemmere:

•Anti-neoplastiske effekter

Hudkreft etter organtransplantasjon

Risikofaktorer:

- Lys hudtype
- Soleksponering
- Høy alder
- Tid etter TX
- Immunosuppressiva
- HPV-infeksjon?

Sterkt økt risiko for hudkreft etter TX

Plateepitelkarsinom	40-100 x
Basalcellekarsinom	4-10 x
Melanom	2 x
Kaposis sarkom	100 x

Hudkreft etter organtransplantasjon

Populasjonsbaserte kohortstudier: SIR for SCC in organ-TX

<i>Year</i>	<i>1st author</i>	<i>Country</i>	<i>SIR</i>	<i>TX period</i>	<i>Years</i>
1990	Hartevelt	Netherlands ¹	253	1966-1988	22
2000	Lindelöf	Sweden	101 ²	1970-1994	24
2013	Harwood	United Kingdom	153	1985-2006	31
2013	Krynitz	Sweden	121 ¹	1970-2008	38
1999	Jensen	Norway	65	1963-1992	29
2000	Kyllonen	Finland ¹	39	1964-1997	33
2003	Adami	Sweden	56	1970-1997	27
2010	Jensen	Denmark	82	1977-2006	29
2011	Wisgerhof	Netherlands ¹	40	1966-2006	40
2017	Hortlund	Sweden	45	1963-2011	48
2017	Hortlund	Denmark	42	1977-2011	33
2017	Rizvi	Norway	52	1968-2012	44
2019	Menzies	Ireland	20	1994-2014	20

¹ Kidney TX only ² SIR 109 for men; 93 for women

Risikoen for hudkreft etter organ-TX er på vei ned (men er fortsatt høy)

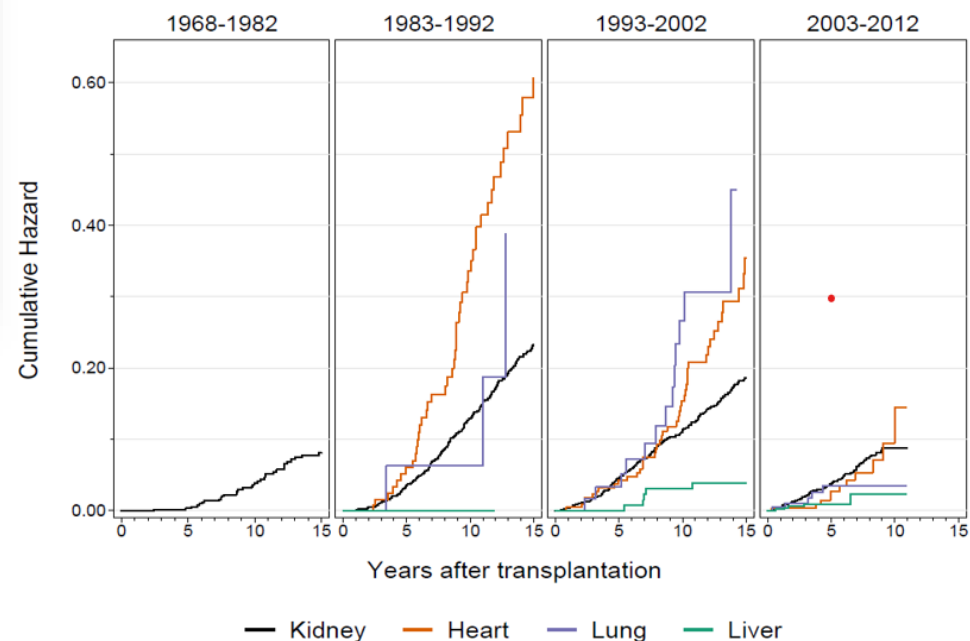
Research

JAMA Dermatology | Original Investigation

Long-term Change in the Risk of Skin Cancer After Organ Transplantation A Population-Based Nationwide Cohort Study

Syed Mohammad Husain Rizvi, MD; Bjarte Aagnes, BA; Hallvard Holdaas, MD, PhD; Einar Gude, MD, PhD; Kristin Muri Boberg, MD, PhD; Øystein Bjørtuft, MD, PhD; Per Helsing, MD; Torbjørn Leivestad, MD, PhD; Bjørn Møller, MSc, PhD; Petter Gjersvik, MD, PhD

Cumulative hazard for SCC in patients receiving an organ transplant in four time periods 1968-2012 (n=8026)

Hudkreft etter organtransplantasjon

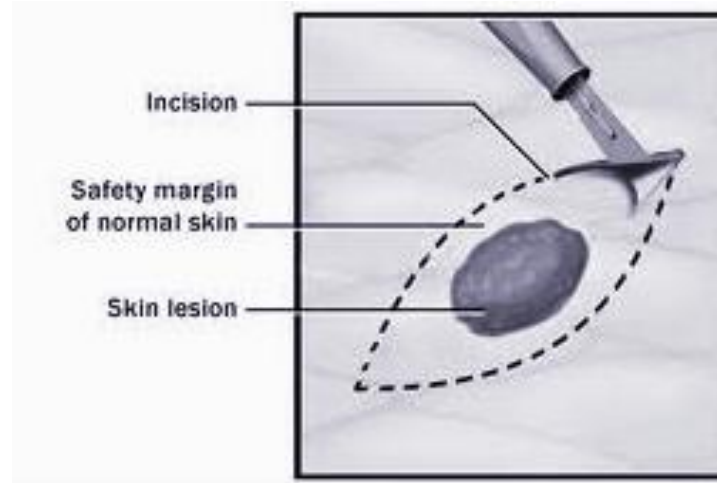
- ✓ Ofte mange lesjoner
- ✓ Ofte atypisk utseende
- ✓ Oftest soleksponert hud
- ✓ Økt metastaserisiko
- ✓ Mer aggressivt forløp

Basalcellekarsinom:

Eksisjon

Mohs' mikrografisk kirurgi
(Kryoterapi)
(Fotodynamisk behandling)

Plateepitelkarsinom:

Eksisjon

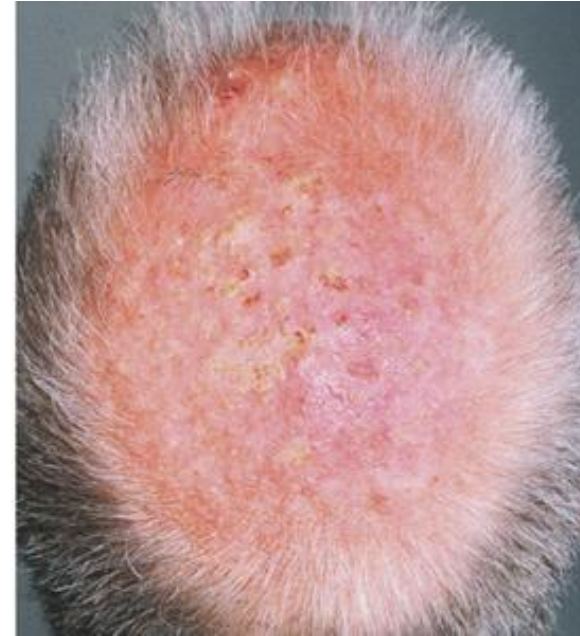
Melanom:

Eksisjon og utvidet eksisjon

Solare keratoser

- ✓ Kliniske og subkliniske keratoser
- ✓ Høyt antall
- ✓ Atypiske celler
- ✓ Genetiske avvik
- ✓ Feltkanserisering

Behandling av solare keratoser og feltkanserisering hos organ-TX

Lokalbehandling:

5-fluorouracil

Imiquimod

Ingenol mebutate

Kryoterapi

Fotodynamisk behandling

Systemiske retinoider

Profylaktisk systemisk legemiddelbehandling?

Ved svært mange solare keratoser og hyppige eksisjoner av hudkreft:

- Vurdere endringer i immunsuppresjonsregime
- Systemiske retinoider

Andre hud- komplikasjoner

- ✓ Steroid-utløst akne
- ✓ Seboreisk dermatitt
- ✓ Dermatofytoser
- ✓ Candidiasis
- ✓ **Verrucae vulgaris**
- ✓ Herpes simplex
- ✓ Herpes zoster
- ✓ Hypertrikose
- ✓ Gingival hyperplasi

Hvordan kan TX-pasienter minske risikoen for hudkreft?

- Unngå unødig sol
- Beskytt huden mot sol
 - Klær, hatter, caps
 - Solfaktorkrem
- Rgm. legekontroll

Profylakse:

- ✓ Unngå unødig soling
- ✓ Beskytt huden mot sol
 - ✓ Klær, hatter, caps
 - ✓ Solfaktorkrem
- ✓ Rgm. kontroll tilpasset risiko

Retningslinjer (OUS):

- ✓ Evaluering pre-TX
- ✓ Risikofaktorer: Hvert halvår
- ✓ AK: Hver 3.-6. mnd.
- ✓ BCC eller SCC: Hver 3.-6. mnd.
- ✓ Multiple BCC/SCC: Hver 3. mnd.
- ✓ Metastaser: Hyppigere

Ta med hjem-budskap:

- ✓ Betydelig økt risiko for hudkreft
- ✓ Premaligne solare keratoser svært vanlig
- ✓ Skyldes immunsuppresjon og direkte kreftfremkallende effekt av immundempende legemidler
- ✓ Vorter svært vanlig

- ✓ TX-pasienter må beskytte huden mot sol
- ✓ Regelmessig egenkontroll og kontroll hos lege

